

POHJOIS-SATAKUNNAN PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2019 ARVIOINTIKERTOMUS YHTYMÄVALTUUSTOLLE

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1. Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan yhtymävaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Yhtymävaltuusto on kokouksessaan 29.6.2017 valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

<u>Varsinainen jäsen</u>		<u>Henk.koht.varajäsen</u>	
Kauko Ylikoski (pj)	(7)	Paavo Tuulensuu	(0)
Aila Kalliomäki	(8)	Keijo Kalliomäki	(0)
Katri Lahdensivu	(8)	Josse Karhu	(0)
Esko Luomanen	(8)	Anne Aho	(0)
Rainer Rajamäki	(7)	Johanna Lahti	(0)
Tapio Rauhala (vpj)	(8)	Kaiju Ylinen	(0)
Irmeli Rosenberg	(8)	Aatos Kangas	(0)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 8 kpl.

Tarkastuslautakunnan jäsenillä ei ole ollut ns. pysyviä esteellisyyksiä.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan Rainer Rajamäen varajäsen Johanna Lahti on menettänyt vaalikelpoisuutensa. Tarkastuslautakunta kiinnittää yhtymähallituksen huomiota sen tehtävään valmistella tarkastuslautakunnan jäsenten ja varajäsenten valinta yhtymävaltuustolle.

1.2. Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko yhtymävaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kuntayhtymä täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Yhtymähallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

1.3. Yhteys tilintarkastajaan

Kuntayhtymän tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy vastuullisena tilintarkastajanaan Vesa Keso, JHT. Avustavana tarkastajana on toiminut Leena Ahonen.

1.4. Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2019 kokouksissaan työohjelmassa sovitun kokousaikataulun mukaisesti. Vuoden 2019 arviointityön painopistealueena on ollut erityispalvelut ja johtamistyöhön liittyvät asiat.

Kokouksissa on ollut kuultavina kuntayhtymäjohtaja, talousjohtaja, sosiaaliasiamies, erityispalveluiden hoitotyöstä vastaava, potilasasiamies, fysioterapeutti, vt. johtava ylilääkäri, osastonhoitaja, ylihammaslääkäri, vs. osastonhoitaja, vanhuspalvelujohtaja, terveysvalvonnan johtaja, vt. perhe- ja aikuispalvelujohtaja ja ylilääkäri.

Tarkastuslautakunta on saanut selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Viranhaltijoiden täytettäväksi on annettu arviointilomake, joka on liitteineen toimitettu ennen kokousta tarkastuslautakunnan jäsenille.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kuntayhtymän toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunnan jäsenille on toimitettu toimielinten pöytäkirjat. Pöytäkirjoja seuraamalla lautakunta on suorittanut hallinnon seuraamista sekä kerännyt tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN JA TULOKSELLISUUDEN ARVIOINTI

2.1. Kuntayhtymän tehtävät perussopimuksen mukaan

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan sen tehtävänä on tuottaa jäsenkunnille kuu- luvat lakisääteiset sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut siinä laajuudessa, kuin siitä yhtymävaltuustossa päätetään.

Perussopimuksen mukaan palvelut tuotetaan kaikille asiakkaille mahdollisimman laadukkaasti ja taloudellisesti. Kaikkien palvelujen osalta määritetään yhteneväinen, tavoiteltava asiakkaiden peruspalvelutaso (lähipalvelut, alueelliset palvelut) ja sen hinnoitteluperusteet. Jäsenkunnat voivat halutessaan ostaa kustannuksellaan peruspalvelutason ylittävää palvelua PoSalta tai muulta palveluntuottajalta, siltä osin kuin se on mm. lainsäädännöllisesti ja palvelutuotannollisesti mahdollista.

PoSaa perii tuottamistaan palveluista sellaiset maksut, että sen taloudelliset toiminta- edellytykset pystytään turvaamaan pitkäjänteisesti. Toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa.

2.2. Kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet sekä toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi

Toiminnallisia tavoitteita ja niiden saavuttamista on esitelty vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Tarkastuslautakunta katsoo, että kuntayhtymän toiminta on olennaisilta osin ollut yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden mukaista.

Seuraavassa on esitetty tarkastuslautakunnan työskentelyssä esille tulleita toiminnan tuloksellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen liittyviä havaintoja.

2.2.1 Tietotekniikan hyödyntäminen ja suunnitelmalliset asiakaskyselyt

Kuulemisissa ja arviointilomakkeilla on kartoitettu tietotekniikan hyödyntämiseen liittyviä toimenpiteitä sekä mm. asiakaspalautteen keräämistä ja hyödyntämistä osana toiminnan kehittämistä.

Tarkastuslautakunnan saamien selvitysten mukaan kuntayhtymässä on käytössä erilaisia tapoja asiakaspalautteen keräämiseen. Suunnitelmallinen asiakaspalautteen kerääminen on tärkeä osa tuloksellista ja tarkoituksenmukaisesti järjestettyä toimintaa. Tarkastuslautakunta kannustaa yhtymähallitusta aktiivisesti seuraamaan tietotekniikan kehitystä ja tarvittaessa ohjeistamaan tulosalueita erilaisten kyselyiden tekemiseen ja niiden hyödyntämiseen liittyvissä asioissa.

2.2.2 Sisäinen viestintä ja kehityskeskustelut

Kuulemisissa ja arviointilomakkeilla on kartoitettu mm. sisäiseen viestintään liittyviä asioita. Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan kuntayhtymässä pidetään runsaasti erilaisia työkokouksia, joista laaditaan kirjallinen muistio. Tarkastuslautakunta toteaa, että dokumentoidut työkokoukset, joiden sisältöön myös henkilöstö voi vaikuttaa on yksi tärkeä sisäisen viestinnän muoto.

Tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan kehityskeskustelujen käymiseen ei ole yhtenäistä käytäntöä. Kehityskeskusteluja on käyty joka toinen vuosi, vuosittain, yksittäisesti, ryhmäkeskusteluina ja osin ei kehityskeskusteluja ole käyty lainkaan. Tarkastuslautakunta suosittelee, että yhtymähallitus varmistaa nykyisen käytännön tarkoituksenmukaisuuden.

2.2.1 Erityispalvelut

Erityispalveluiden kuulemisissa on tullut esille, että erikoissairaanhoidosta lähetetään mahdollisesti potilaita potilaan hoidon kannalta liian nopeasti perusterveydenhuoltoon. Tarkastuslautakunta on korostanut sitä, että kuntayhtymä pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan erikoissairaanhoidon potilaiden siirtämisen ajankohtaan.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että erikoissairaanhoidon potilaiden palauttamisen ajankohta pyritään saamaan potilaan hoidon kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaiseksi.

2.2.1 Lääkinnällinen kuntoutus

Lääkinnällisen kuntoutuksen osalta tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota suoravastaanottotoimintaan. Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan fysioterapeutin suoravastaanottotoimintaan on kouluttauduttu mutta toimintaa ei ole vielä käynnis-

tetty. Tarkastuslautakunta suosittelee, että yhtymähallitus selvittää mahdollisen fysioterapian suoravastaanottotoiminnan hyödyntämisen mahdollisuuksia.

Fysioterapian osalta esille on tullut tilanteita, joissa potilas on lähetetty fysioterapiaan mutta fysioterapia ei ole ollut asiakkaan tilanteen kannalta yksiselitteisesti oikea ratkaisu. Tarkastuslautakunnan saamista vastauksissa on viitattu lähettävän tahon harkintaan lääkinnällisen kuntoutuksen palveluista. Tältä osin tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota resurssien tarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen.

2.3. Kuntayhtymää koskevat taloudelliset tavoitteet

Kuntayhtymän ulkoiset toimintakulut 60,2 M€ toteutuivat vuonna 2019 edellisvuotta pienempinä. Vuonna 2018 ulkoiset toimintakulut olivat 61,6 M€. Posan kuntalaskutus oli 0,1 M€ pienempi kuin vuonna 2018.

Tuloslaskelman osoittamaksi tilikauden alijäämäksi muodostui 417 t€. Alijäämään on vaikuttanut asumispalveluiden ostotoimintaan liittynyt pakollinen varaus, jolla varaudutaan mahdolliseen ennakoperintämaksun suorittamiseen. Varauksen suuruus on 430 t€.

Talousarvion toteuman osalta tarkastuslautakunta toteaa, että tilinpäätöksen sivun 48 toteutumavertailusta ei käy ilmi yhtymävaltuuston päättämän sitovuustason toteutuminen.

3. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävän vuodelta 2019 ja jättää vuoden 2019 arviointikertomuksen kuntayhtymän yhtymävaltuuston käsiteltäväksi.

Yhtymähallituksen yhtymävaltuustolle annettava lausunto arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä pyydetään antamaan tiedoksi myös tarkastuslautakunnalle.

Kankaanpäässä 28.5.2020

Kauko Ylikoski
puheenjohtaja

Tapio Rauhala
varapuheenjohtaja

Rainer Rajamäki

Katri Lahdensivu

Esko Luomanen

Aila Kalliomäki

Jrmeli Rosenberg